

KOLARI
kasvaa luonnostaan

Kolarin kunta

Kolarin elinkeino-ohjelma

2023–2028

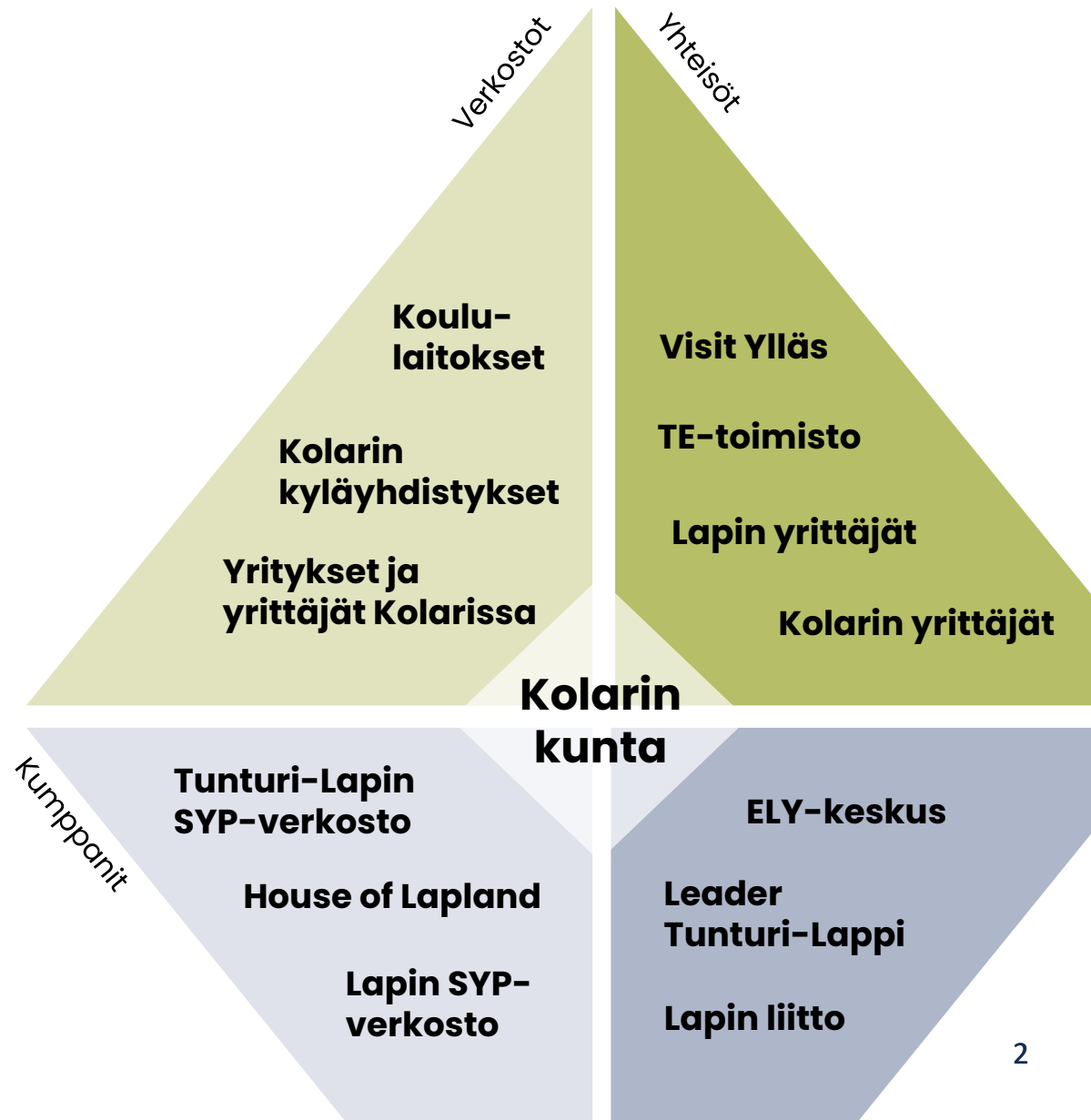
Yhteinen elinkeino-ohjelmamme

Kolarin kunnan yhteinen elinkeino-ohjelma on sopimus siitä, mihin kehittämiseen liittyviin teemoihin ja toimintoihin kunnassa lähivuosina panostetaan.

Kolarin elinkeino-ohjelman päätoteuttaja on KOLKE – Kolarin kehitys- ja elinkeinopalvelut. KOLKE tarjoaa yritysten tarpeita vastaavaa neuvontaa ja toimii yritysten uudistumiskyvyyden ja kehittämisaktiivisuuden tukijana. Osa tästä tärkeästä työstä toteutuu hankkeiden kautta.

Yksin KOLKE ei kuitenkaan muutokseen pysty. Läheisten sidosryhmien ja toimialojen kanssa yhdessä toimien mennään tavoitteita kohti.

Lisätietoa ja listaus kehittämishankkeista, joissa olemme mukana löytyy [täältä](#).

Elinkeino-ohjelman tarkoitus

Joustava ja osallistava työkalu

Mikä elinkeino-ohjelma?

Elinkeino-ohjelma on kuin **yleinen toimintasuunnitelma**. Sen pääsisältö on yhdessä sovitut teemat, joihin kehittämisen toimenpiteet ja projektit Kolarissa kytketään.

Elinkeino-ohjelma on tarkoitettu työkaluksi, joka **antaa suuntaviivoja ja ohjaa** konkreettisia toimia Kolarin elinkeinon kehittämiseen.

Elinkeino-ohjelma antaa **raamit työskentelylle** yhteisesti asetettujen tavoitteiden kautta. Ohjelma on lähtökohta ja kokonaiskuva. Konkreettiset toimenpiteet muokkaantuvat ja tarketuvat työskentelyn edetessä.

Elinkeino-ohjelma **kannustaa luovaan kehittämiseen ja rohkeisiin kokeiluihin**, joista voidaan oppia yhdessä ja siten muokata toimintaa aina tarvittaessa.

Elinkeino-ohjelma on tarkoitettu **sekä kunnan toimijoiden että liiketoiminnan käyttöön.**

Tavoite

Kolari on Tunturi-Lapin vetovoimainen kunta, joka kasvaa luonnostaan!

Elinkeino-ohjelma varmistaa, että Kolari on toimiva toiminta-ympäristö monipuolisille yrityksille nyt ja tulevaisuudessa.

Ohjelma toimii oppaana tuleviin askeliin.

Elinkeino-ohjelman lähtökohdat

Kolarin elinkeinon nykytila

Monipuolinen yritysten Kolari

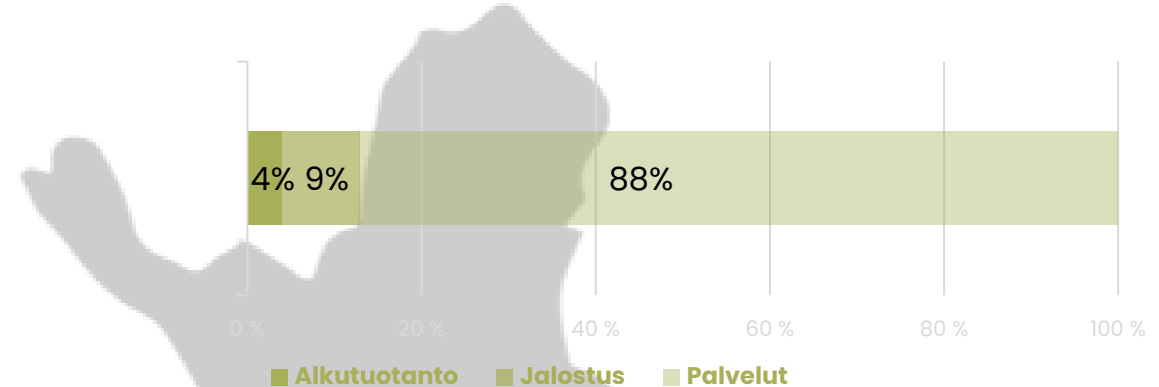
Kolarin elinkeino on yrityspainotteinen, mistä olemme ylpeitä.

Helmikuussa 2023 Kolarissa oli **861** yritysten toimipaikkaa ja **1256** y-tunnuksella toimivaa yhteisöä.

Suurin toimiala on palveluala, joka käsittää myös matkailun ja sen tukitoiminnot.

Listauksen Kolarin kunnan alueella toimivista yrityksistä löydät [täältä](#).

TYÖPAIKKAJAKAUMA

Kolari

Väkiluku
3834

634
Yritykset

2018

3846

654

2019

3925

665

2020

3989

672

2021

3999

680

2022

Yritykset suunnittelevat kasvua

Kolarissa yritysten määrä, liikevaihto ja tulos ovat olleet hyvässä nousussa taas koronavuoden 2020 jälkeen. Uusi yritystoiminta on pääosin keskittynyt palvelualan ympärille sekä uusiin etätyöläisiin.

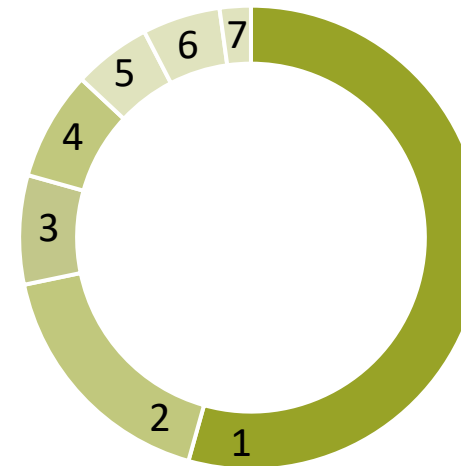
Kolarin alueen yritysten tavoitteet tuleville vuosille ovat monipuoliset. Tilastotietojen sekä elinkeino-ohjelman muodostamisen aikana yrityksiltä kerätyn tiedon mukaan yli puolia Kolarin yrityksistä kiinnostaa nykyisen liiketoiminnan kasvattaminen. Noin kuudesosalle yrityksistä liiketoiminnan säilyttäminen nykyisellään on ajankohtaista. Uuden liiketoiminnan aloittaminen tai kansainvälistyminen on tavoitteena joka neljännellätoista yrityksellä.

KOLKE haluaa tukea elinkeino-ohjelman toimenpiteillä kaikkien erilaisten yritysten tarpeita ja tavoitteita liiketoimintakenttä huomioiden.

Vuosi	2018	2019	2020	2021	2022
Liikevaihto	146M €	145,6M €	139,3M €	146,6M €	M €
Kasvuprosentti	6%	1%	-3%	6,5%	%
Tulos	7,5M €	6,9M €	4,7M €	8,2M €	M €

KOLARIN YRITYSTEN TALOUDELLINEN KEHITYS

YRITYSTEN TAVOITTEET TULEVILLE VUOSILLE

1. Nykyisen liiketoiminnan kasvattaminen
2. Liiketoiminnan säilyttäminen nykyisellään
3. Uuden liiketoiminnan aloittaminen
4. Kansainvälistyminen
5. Liiketoiminnan laajentaminen uudelle toimialalle
6. Liiketoiminnan vähentäminen
7. Liiketoiminnan suuntaaminen uudelleen

Elinkeino-ohjelmalla konkretiaa kohti

Alapuolelle on koottu elinkeino-ohjelman osallistavan työskentelyn kautta* esiin tulleet tarpeet ja painopisteet. Ylärivin vihreät teemat ovat toiminnan edellytyksiä. Vain avoimuuden, yhteistyön ja laaja-alaisuuden kautta alarivin siniset toimenpiteet kohdentuvat ja rajautuvat oikein.

Avarakatseinen yhteistyö

Pitkäjänteinen toiminta

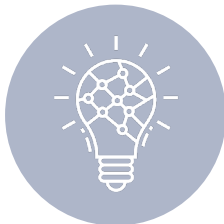
Monimuotoisuuden vaaliminen

Osallistava toiminta

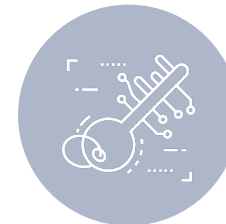
Konkreettiset teot

Olemassa olevien mahdollisuuksien hyödyntäminen

Hyvien asioiden säilyttäminen kasvun rinnalla

Kokonaisuuden huomioiminen

Elinkeino-ohjelman sisältöteemat

Tulokset ohjelman osallistavasta kehittämisestä

Elinkeino-ohjelma rakentuu viidestä sisältöteemasta

Kolarin elinvoima ja sen kehittäminen on suuri kokonaisuus. Jotta kokonaisuutta voidaan käsitellä pala kerrallaan – tehokkaasti ja konkretiaan pohjautuen – jakautuu elinkeino-ohjelma viiteen sisältöteemaan. Elinkeino-ohjelman kokoamisen aikana esille tulleet tarpeet ja toiveet ovat toimineet sisältöteemojen luomisen pohjana. KOLKEen kattavaa ja monipuolista hanke- ja hankkeistamisosaamista hyödynnetään kaikissa teemoissa.

Teema 1

**Viemme eteenpäin
elinkeinotoiminnan
monimuotoisuutta**

Teema 2

**Kehitämme vastuullisia
toimintatapoja yhdessä**

Teema 3

**Luomme Kolarista
parempaa
toimintaympäristöä**

Teema 4

**Mahdollistamme
osaamisen kasvua**

Teema 5

**Edistämme
saavutettavuutta**

Kaksi läpileikkaavaa toimintatapaa

Elinkeino-ohjelman toteuttamisessa otetaan huomioon **vastuullisuus** ja **osallistava yhteistyö**, jotka näkyvät työskentelytavoissa ja toiminnan mittareissa.

Vastuullisuus

Jokaisen sisältöteeman toimenpiteitä tehdään vastuullisuus mukana. Eri toimenpiteissä vastuullisuuden tavoitteet voivat painottua eri tavoin. Vastuullisuus voi pitää sisällään mm. vastuullisen päätöksenteon, yritysten toiminnan vastuullisuuden kuin ympäristön huomioimisen.

Osallistava yhteistyö

Sisältöteemojen toteuttamisessa panostetaan avoimeen keskustelukulttuuriin ja yhteiseen työskentelyyn. Toimenpiteitä tehdään ja suunnitellaan esimerkiksi yhteisissä talkoissa, keskustelu- ja työskentelytilaisuuksissa tai työryhmissä. Myös arvioinnissa painotetaan sitä, miten yhteistyö ja osallistuminen on onnistunut.

Teema 1

Viemme eteenpäin elinvoimatoiminnan monimuotoisuutta

Kolarin kunnan alueella toimii monen alan yrityksiä myös tulevaisuudessa. Eri elinkeinojen sovittaminen yhteen ja monipuolisen liiketoiminnan mahdollistaminen takaa myös vakautta alueen elinkeinotoiminnalle.

Lähtökohdat

Kolarin elinkeinotoiminta on monimuotoista ja sitä halutaan ylläpitää luomalla mahdollisuuksia mielekkääseen yrittämiseen alueella sekä kumppanuuksien luomiseen.

Tavoitteet

- Monipuolisen liiketoiminnan mahdollistaminen
- Eri toimijoiden osaamisen esille tuominen
- Yritysten välisten yhteistyökuvioiden vahvistaminen
- Kansainvälisyyden vahvistaminen
- Rajayhteistyön vahvistaminen

Ensimmäiset toimenpiteet

- Verkostotoimintaa syvennetään ja kaikille avoimia keskustelutilaisuuksia järjestetään säännöllisesti
- Yrityspalveluiden tarjoaminen monipuolisesti ja selkeästi erilaisille yrityksille
- Kunnan ja yrittäjähdistysten yhteistyön vahvistaminen
- Potentiaalisten liiketoiminta-alueiden kartoittaminen

Toimenpiteiden tukemiseksi tarvitsemme

- Avointa ja ennakkoluulotonta asennetta ja toimintaa
- Vahvoja verkostoja ja yritysten osallistumista
- Kattavan kuvan kunnan liiketoiminnan nykytilasta, sen vahvuuksista ja heikkouksista sekä kasvamahdollisuuksista
- Osallistumistapojen kehittämistä ja kokeiluja, joilla lisätään avointa keskustelua

Mahdollisuudet

- Uuden liiketoiminnan houkuttelevuus alueelle
- Uusien toiminta-mahdollisuuksien löytäminen yhteistyön kautta
- Avoimuuden lisääminen

Teema 2

Kehitämme vastuullisia toimintatapoja yhdessä

Luontoarvot sekä ympäristön viihtyisyys ovat koko Kolarille tärkeitä vetovoimatekijöitä. Myös liiketoimintakentällä kestävän toiminnan huomioimiseen ja kehittämiseen kannattaa panostaa. Luonto- ja liiketoiminta-arvojen lisäksi toimintaympäristön vastuullisuuteen kuuluvat myös ilmapiirin avoimuus ja eri näkökulmien ymmärtäminen.

Lähtökohdat

Kunta ja Visit Ylläs tekevät yhteistyötä toimialat ylittävästi saavutettavuuden ja kestävyiden saralla. Haluamme tukea toisilta oppimista, keskustelua ja kokeiluja vastuullisuuden ympärillä. Lisäksi tuotamme tietoa yritysten käyttöön vastuullisuudesta.

Tavoitteet

- Tietouden lisääminen kestävästä toiminnasta
- Kestävän toiminnan tukeminen yrityksissä ja yhteisöissä
- Julkisten alueiden viihtyisyyden lisääminen
- Kestävän toiminnan huomioiminen kokonaisuutena ja myös toimialakohtaisesti

Ensimmäiset toimenpiteet

- Ilmastosuunnitelman tekeminen
- Palkitsemisjärjestelmän luominen kestäväälle toiminnalle
- Julkisten alueiden muokkaustarpeiden selvittäminen ja kyläkohtainen edistäminen
- Yhteistyön syventäminen kunnan ja Visit-organisaation välillä

Toimenpiteiden tukemiseksi tarvitsemme

- Kokeiluja hyvän palkitsemisjärjestelmän luomiseksi
- Hyviä esimerkkejä ja malleja kokeiltavaksi ja kehitettäväksi edelleen
- Tekoja kunnan alueiden siistimiseen ja viihtyisyyden lisäämiseen
- Lisätietoa sertifiointien mahdollisuuksista

Mahdollisuudet

- Tunnistetaan yritykset, jotka jo toimivat kestävästi ja otetaan heiltä oppia
- Pitkäjänteisen ja kestävän liiketoiminnan takaaminen alueella
- Kunnan houkuttelevuuden kasvattaminen

Teema 3

Luomme Kolarista parempaa toimintaympäristöä

Olemme mukana kaavoituksen sujuvoittamisessa sekä varmistamassa, että yritysten käyttöön löytyy toimivia ja nykyaikaisia toimitiloja. Myös riittävä asuntojen takaaminen kunnan alueella on edellytys elinkeinojen kehittämiseksi. Haluamme, että Kolari on ympäristönä viihtyisä ja toimiva.

Lähtökohdat

Kolarissa on aloitettu monitoimitalon rakentaminen kirkonkylälle, joka pitää sisällään uudet tilat kouluille. Kolarin kunnan alueella on kuitenkin asutuspulaa, joka estää liiketoiminnan kehittymistä, osaavan työvoiman houkuttelemista alueelle sekä väestökasvua.

Tavoitteet

- Kaavoituksen avaaminen uudelle rakentamiselle
- Asuntojen lisääminen
- Tuetaan toimitilojen uusimista
- Asuinympäristön siistiminen ja piristäminen

Ensimmäiset toimenpiteet

- Asuntostrategian laatiminen Kolarin kunnalle
- Keskeneneräisten kaavoitusprosessien loppuunsaattaminen
- Uusio- ja asuntorakentamisen huomioiminen kaavoituksessa
- Olemassa olevien tilojen monikäyttöisyyden kehittäminen
- Asuinympäristöjen siistimistarpeiden selvittäminen

Toimenpiteiden tukemiseksi tarvitsemme

- Yhteisen vision tulevaisuudesta, jota rakentamisella tuetaan
- Yhteistyötä kaavoitusprosessien uudistamiseen
- Verkostoyhteistyötä ja erilaisten mallien hyödyntämistä, jotta uusia asuinrakennuksia saadaan tarpeen mukaan

Mahdollisuudet

- Hybridiasumisen mahdollistaminen
- Uusien työntekijöiden houkutteleminen kunnan alueelle
- Asuntokysynnän ja rakentamisen kohtaaminen
- Tarpeenmukaisten toimitilojen lisääminen
- Kunnan houkuttelevuus

Teema 4

Mahdollistamme osaamisen kasvua

Mahdollistamme kouluttautumista ja uuden oppimista sekä jaamme tietoa. Osaavan työvoiman saaminen Kolarin alueelle on edellytys liiketoiminnan kasvulle.

Mahdollistamme osaltamme uudelleen kouluttautumista ja erilaisia oppimisen muotoja. Yrittäjyyskasvatuksen kautta jo nuoria kannustetaan ja opetetaan yrittäjyyteen.

Lähtökohdat

Ammattitaitoisista osaajista on pulaa varsinkin tietyillä aloilla. Toisaalta kunnassa on työttömiä, jotka voisivat löytää työtä kouluttautumalla uudelleen. Haluttaan, että Kolari on houkutteleva paikka palata ja yrittää kouluttautumisen jälkeen.

Tavoitteet

- Yhteisen osaamisen kasvattaminen ja osaamisen jakaminen
- Uudelleenkouluttautumisen mahdollistaminen
- Erilaisten kouluttautumismahdollisuuksien tukeminen monipuolisesti eri aloilla ja asteilla

Ensimmäiset toimenpiteet

- Koulutusten ja luentojen järjestäminen yrittäjille
- Oppisopimusten helpottaminen
- Harjoittelujen tukeminen
- Mentorointiohjelman suunnittelu nuorille
- Rekrytointisuunnitelman tekeminen puuttuvalle osaamiselle

Toimenpiteiden tukemiseksi tarvitsemme

- Mentoroinnista kiinnostuneita yrittäjiä
- Yhteistyötä TE-palvelujen tuottajan kanssa rekrytoinnin kehittämiseen
- Kunnan tukea koulutusten järjestämiseen yrittäjille ja yritysten edustajille
- Yhteistyötä koulutusorganisaatioiden kanssa

Mahdollisuudet

- Osaamisen jakaminen eri toimijoiden kesken
- Kunnan työvoiman täyden potentiaalnin hyödyntäminen
- Nuorison sitouttaminen kouluttautumisen jälkeen
- TE-palvelut 2024 -uudistus

Teema 5

Edistämme saavutettavuutta

Saavutettavuudella voidaan ymmärtää paitsi liikennejärjestelyiden toimivuutta ja tieverkoston kuntoa, myös tietoliikenneyhteyksien vakautta ja nopeutta. Lähipalvelut kuten ruokahuolto ja terveydenhuolto ovat kriittisiä tekijöitä kunnan veto- ja pitovoimalle, jotka puolestaan vaikuttavat kunnan elinkeinoon.

Lähtökohdat

Kolarissa on monia erilaisia kyliä, joiden erilaisuus huomioidaan palveluiden tarjoamisessa. Liikkuvia palveluita kehittämällä voidaan lisätä saavutettavuutta. Liikenneyhteyksiä kunnan sisällä sekä muualta Kolariin halutaan parantaa. Etätyöskentely mahdollistuu hyvien tietoliikenneyhteyksien kautta.

Tavoitteet

- Palvelutarjonnan saavutettavuus koko kunnan alueella
- Yhteistyön rakentaminen yli kuntarajojen
- Liikenneyhteyksien varmistaminen Kolariin sekä kunnan sisällä

Ensimmäiset toimenpiteet

- Kunnan sisäisen tiedon hyödyntäminen
- Toimenpiteiden ja kokeilujen kohdentaminen yhdessä yritysten ja kylien kanssa
- Kuntien välisen yhteistyön rakentaminen palvelutarjontaan
- Uusien palvelumallien ideointi ja kokeilut kunnan tarjoamien palveluiden osalta

Toimenpiteiden tukemiseksi tarvitsemme

- Yhteistyötä liikennepalveluiden kanssa
- Houkuttimia palveluntarjoajille toimimaan myös syrjemällä kylissä
- Selkeää ja kohdennettua viestintää olemassa olevista mahdollisuuksista ja palveluista
- Hyviä esimerkkejä ja malleja kokeiltavaksi ja kehitettäväksi edelleen

Mahdollisuudet

- Veto- ja pitovoiman vahvistaminen palveluiden vakauden kautta
- Etätyöskentelyn mahdollistaminen
- Uusien palvelumallien löytäminen ja käyttöönotto

Elinkeino-ohjelman käyttö

Yhteisen työskentelyn lähtökohdat

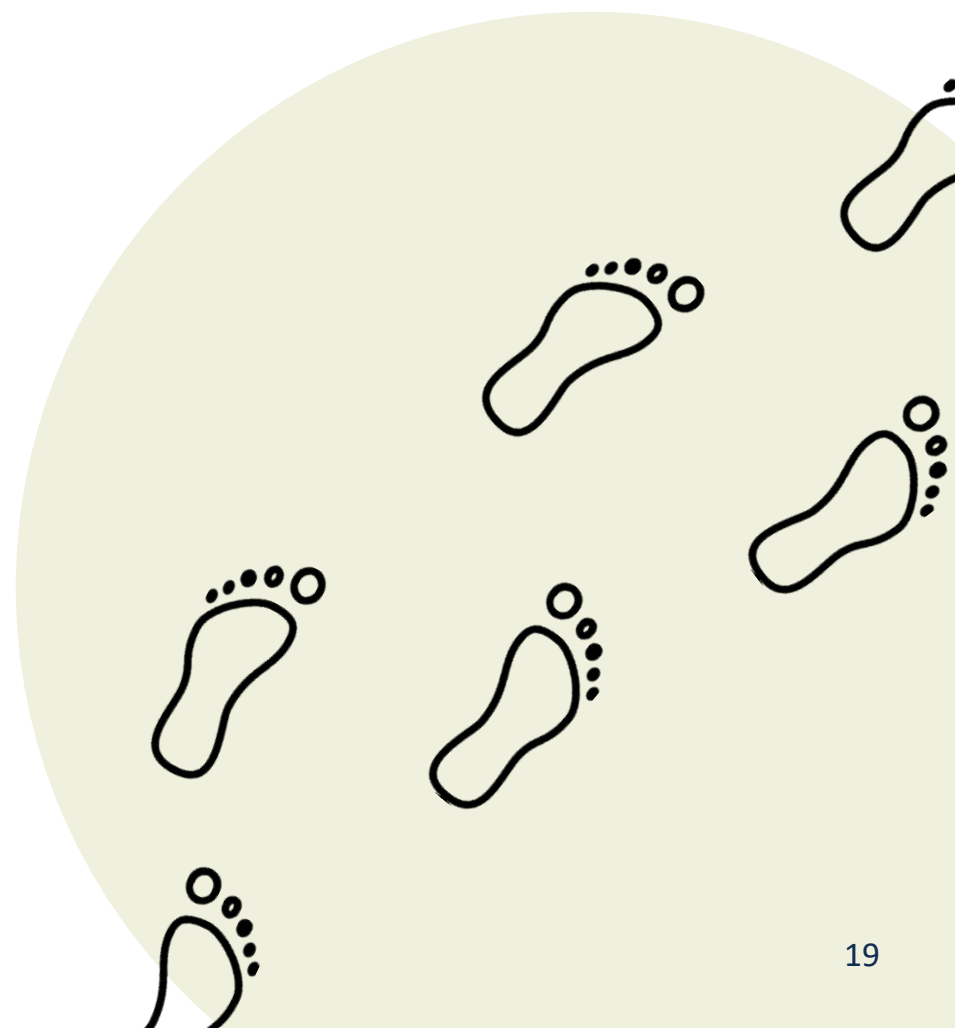
Seuraavat askeleet toiminnan aloittamiseen

Elinkeino-ohjelman toimeenpano lähtee liikkeelle seuraavista askeleista:

1. Elinkeino-ohjelman hyväksyminen kunnanvaltuustossa ja sen tavoitteista viestiminen kunnassa
2. Tarkemman toimintasuunnitelman muodostaminen kullekin sisältöteemalle
3. Työryhmien ja vastuuhenkilöiden asettaminen sisältöteemoille
4. Kausittaisten tavoitteiden asettaminen kullekin teemalle
5. Mittareiden seuranta teemoittain ja kokonaisuutena tarvittavien korjausliikkeiden tekemiseksi ja tuloksista viestimiseksi

Lisäksi toiminnassa huomioidaan:

- Viestinnän toteuttaminen toiminnan etenemisestä uutiskirjeenä
- Avoimien keskustelutilaisuuksien järjestäminen

Yksi sisältöteema voi sisältää monta projektia

Teema

1

Tavoitteet

Teeman tavoitteiden
asettaminen ja
hyväksyminen

2

Suunnitelma

Teeman jakaminen
projekteihin ja tiekartan
tekeminen niistä

3

Seuranta

Mittareiden asettaminen
ja seurantasuunnitelman
laatiminen

4

Tiimi

Työtiimin kokoaminen,
vastuuhenkilöiden
asettaminen

5

Arviointi

Tulosten arviointi
ja raportointi

Projekti

1.1

Tavoitteet

Projektin tavoitteiden
asettaminen

1.2

Tutkimus

Tiedon kerääminen

- Osallistava
tiedonkeruu
- Laadullinen ja
määrällinen data

1.3

Suunnittelu

Tiedon analysointi ja
toimenpiteiden ideointi

1.4

Pilotointi

Ideoiden testaus ja
pilotointi

- Yrittäjien,
kuntalaisten ja
päättäjien
osallistaminen

1.5

Arviointi

Palautteen kerääminen ja
projektin arviointi

- Yrittäjien, kuntalaisten ja
päättäjien
osallistaminen

1.6

Jalkautus

Ratkaisun
viimeistely ja
jalkauttaminen

Edistymisen kommunikointi

Uutiskirjeet, avoimet keskustelutilaisuudet, kyselyt, somejulkaisut

Toteutamme yhteistyössä

Aktiivisesta elinkeino-ohjelman edistämisestä ja yrityspalveluista vastaa KOLKEen porukka. Ohjelma sisältää toimenpiteitä, joihin haluamme yhteisesti satsata. Jos sinulla on mitään kysyttävää elinkeino-ohjelmasta tai sen toimenpiteistä, niin meihin saa aina olla yhteydessä. Yhteystietomme löydät [täältä](#).

Kehitysjohtaja

Elinkeino-
asiantuntija

Projekti-
asiantuntija

Sihteeri

Yrittäjät

Yhteisöt

Kylät ja
kuntalaiset

Päätoteuttaja

KOLKEella toimii kehitysjohtaja, elinkeino-asiantuntija, projektiasiantuntija ja sihteeri. Arvomme on tuntee oman kunnan yritykset sekä henkilö- että liiketoiminnan tasolla. Tämä tuntemus luo pohjan pitkäjänteiselle yhteistyölle ja kehittämiselle, jossa tavoitteet tulevat todellisista tarpeista. KOLKE toteuttaa sellaista toimintaympäristön kehittämistä, joissa ei ole edellytyksiä yritystoiminnalle.

Arjen tieto ja ymmärrys

Toimenpiteitä toteutetaan yhteistyössä ja eri osapuolten kanssa. Mukana ovat Kolarissa toimivat yrittäjät ja liiketoiminnan ammattilaiset, erilaiset Kolarin yhteisöt, kylät sekä ne kuntalaiset, joita Kolarin elinvoimaisuuden eteenpäinvieminen kiinnostaa.

Elinkeino-ohjelman tulokset

Mittarit ja työpohjat toimenpiteiden seuraamiseen ja kohdentamiseen

Mittarit ja seuranta

Mittareiden avulla seurataan elinkeino-ohjelman toteutumista tavoitteiden mukaisesti.

Tilastotiedon ja toteutuneiden toimenpiteiden määrän seuraamisen lisäksi haluamme panostaa laadullisen tiedon keräämiseen ja hyödyntämiseen. Kolarissa kehitetään vuosittain toistuva kysely yrityksille, joka mahdollisuuksien mukaan huomioi myös yhdistykset ja päättäjät. Myös Yritysbarometri on tärkeä suuntaa antava työkalu meille.

Kunakin viiden sisältöteeman mittarit tarkentuvat ja vakiintuvat toiminnan edetessä. Mittarit auttavat tekemään etenemisestä näkyvää sekä antavat mahdollisuuden arvioida työskentelyn toimivuutta.

Mittarimme ovat

Mittarit kertovat missä olemme ja mitä vielä tulee tehdä.

Tulosten jatkuva arviointi ja viestintä

Kokonaisuuden seuranta tehdään puolivuositain, jolloin arvioidaan myös muutostarpeet työskentelylle, mikäli tavoitteisiin ei olla päästy.

KOLKEen yksi rooleista on tuottaa luotettavaa faktatietoa elinkeinon kehittymisen näkökulmasta päättäjien ja yritysten käyttöön. Tuotamme säännöllisesti infograafeja ja vaikuttavuuslukuja.

Elinkeino-ohjelman toimenpiteiden etenemisestä kerrotaan avoimesti uutiskirjeiden ja keskustelutilaisuuksien kautta. Viestimme myös hankkeiden tuloksista yrityksille ja sidosryhmille.

Hankeaiheitamme

Osaaminen ja tuottavuus

Reitistöt, liikkuminen ja hyvinvointi

Kylien monipuolinen kehittäminen

Lähiruoka ja luonnontuotteet

Toimenpiteiden seurantaohja

Teeman nimi:

Toimenpiteet – mitä on tehty?

Mittarit – mitä on mitattu?

Lopputulokset – mitä on saatu aikaan?

Seuraavat askeleet – miten eteenpäin tässä teemassa?

Viestinnän toteutusohja

Teeman nimi:

Ydinasiat ja hyödyt, joista kannattaa viestiä:

Viestintätoimenpiteet ja kanavat – kenelle ja missä?

Kuka toimenpiteistä vastaa?

Muista nämä – ideoita sisältöön, huomioita kohderyhmästä tai muuta oleellista tietoa toteuttajalle